

den ham eller hende paahvilende Undervisning eller Dele af denne, udredes Halvdelen af Vederlaget for den derved nødvendiggjorte Vikartjeneste af Skolefonden, dog saaledes at det beror paa vedkommende Skoleraads Bestemmelse, om et saadant Bidrag skal ydes i et længere Tidsrum end 6 Maaneder“. Det er ikke ganske klare Bestemmelser, og det har vist sig i Praksis, at de ikke ere klare. Vi have hjulpet os igennem med dem, som vi kunde hidtil, men det var ønskeligt at faa det klarere frem. For det første kan der rejses Tvivl om, hvad „utilregnelig Aarsag“ er. Der er saaledes sket Henvendelse til Ministeriet fra en Lærer, som havde faaet Ansættelse ved Skolevæsenet, inden han blev Soldat, om, at Skolefonden skulde betale hans Vikar, medens han var Soldat: Det var en af ham utilregnelig Aarsag, at han var bleven Soldat. Den Betragtning mente jeg ikke, man kunde gaa ind paa. Det, at han havde faaet Embede, før han blev Soldat var formentlig en Begunstigelse for ham, og det Tilfælde, at der maatte komme en Tid, da han blev Soldat, kunde derfor godt tilregnes ham. Ligeledes er der sket Henvendelse til Ministeriet fra Lærerinder, som vare gifte, om at faa Skolefonden til at betale deres Vikar, medens de laa i Barselseng. Jeg mener heller ikke, det kan kaldes en „utilregnelig Aarsag“. Der er flere saadanne Tvivlstilfælde, der have været forelagte Ministeriet. Skønt det nu sikkert var bedre at faa en bestemt Affattelse ogsaa paa dette Punkt, tror jeg dog ikke, at dette vil kunne lade sig gøre. Der vil altid vise sig forskellige Tilfælde, hvor der vil kunne opstaa Tvivl, og dem maa man overlade Ministeriet og i sidste Instans Domstolene til Afgørelse. Men dog tror jeg, man kan faa en nogenlunde fast Regel efterhaanden, thi naar Lovgivningsmagten ikke gør Indsigelse mod de Afgørelser, Ministeriet hidtil har truffet, og mod dets Opfattelse, saa vil Ministeriet gaa frem ad samme Vej. Dernæst er der Spørgsmaalet om, hvorledes Tidsrummet, de 6 Maaneder, skal forstaaes. Skal det forstaaes saaledes, at Læreren i hele sin Tid som Lærer kun kan faa 6 Maaneders Vikarhjælp? Det er den for Læreren strengeste Opfattelse, det er at sige til Læreren: kun en eneste Gang i din Embedstid kan du faa i det hele 6 Maaneders Vikarhjælp. Man kan ogsaa forstaa det paa en anden Maade, at for enhver Sygdomsaarsag, der indtræffer, kan der faas indtil 6 Maaneders Hjælp, saa at, naar en Lærer falder i flere Sygdomme

efter hinanden, vil der kunne faas indtil 6 Maaneders Hjælp for hver Sygdom. Har du en saa alvorlig Sygdom som Tyfus, faar du 6 Maaneders Hjælp af Skolefonden, kommer du saa op og bliver rask, men straks efter falder og brækker en Arm eller et Ben, vil du atter kunne faa 6 Maaneders Hjælp af Skolefonden o. s. fr. Det er en Forklaring, som er den gunstigste for Lærerne. Den 3die Forklaring kan være den, at han kan faa indtil 6 Maaneders Sygehjælp hvert Aar, og det er den Bestemmelse, jeg ønsker vedtagen. Jeg ønsker, at hvert Aar — Aaret regnet fra Sygdommens Begyndelse — vil Læreren kunne faa indtil 6 Maaneders Vikarhjælp. Jeg tror, det er den rimeligste Ordning.

I § 30 ønsker jeg en Bestemmelse om, at der ved Købstadskoler, hvor der er flere Lærere, kan oprettes Lærerraad. Det er noget, man vil sætte Pris paa, tror jeg, fra Købstadskolelærernes Side, og jeg tror ogsaa, at det er heldigt for at faa en ensartet og god Undervisning, at samtlige Lærere blive tagne paa Raad. Jeg har faaet det indført ved Statens Almenskoler, og der virker det tilfredsstillende, senere har jeg indført det samme ved Seminarierne, og ogsaa der sætter man Pris derpaa. Jeg tror, det er heldigt at have Lovhjemmel til at indføre en lignende Bestemmelse ved samtlige Købstadskoler. Selvefølgelig bliver Forholdet aldrig anderledes ved Købstadskolerne, end at Overlærerne ere en Slags Bestyrere for Skolen. Men naar man faar Adgang til at faa Lærerraadet indført, maa samtlige Lærere have Lov til at drøfte Sagerne og foretage Afstemning om dem, som overhovedet kunne og bør forelægges til Afgørelse af slige Forsamlinger.

I § 33 om Tilskud til Friskolerne ønsker jeg en Ændring gaende ud paa, at de af dem, der have under 10 Elever i Gennemsnit, skulle ikke regnes for at være en Skole, men kaldes Hjemmeundervisning. Der har foreligget Ansøgninger for Ministeriet, hvori man har mødt og sagt: Her er en Skole, som har haft meget faa Elever, ikke en Gang 10, kan den ikke ogsaa faa Understøttelse? Men det er en lovlig lille Skole at skulle understøtte fra Statens Side. 10 Elever, har jeg ment, var et passende Antal at nævne som Minimum, saa meget mere passende, som dette Tal allerede er nævnt i en tidligere Lovgivning, idet man gik ud fra, at hvor der var under 10 Elever, skulde Undervisningen regnes for Hjemmeundervisning, og det var det Tal, som Folketinget ogsaa